

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 101. ad 125.

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1764

VD18 15558428-001

Psalmus CXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53433)

ψ. 8. *Vota mea Domino reddam in conspectu
omnis populi ejus, in atriis domus Domini, in
mediotui Jerusalem.*

Repetit ψ. 5., addit autem, se id facturum
in atriis templi, & in medio urbis Jerusalem.

PSALMUS CXVI.

Titulus: *Alleluja.*

Argumentum: *alloquitur totam Eccle-
siam, ex gentibus, & Judæis congregatam, eam-
que hortatur ad laudandum Deum, quod mi-
sericordiam, & veritatem erga eam ostenderit.*

ψ. 1. *Laudate Dominum omnes gentes, lau-
date eum omnes populi.*

Videtur per gentes gentiles, per populos Ju-
dæos intelligere. *Vide Psal. 2. ψ. 1.*

ψ. 2. *Quoniam confirmata est super nos mi-
sericordia ejus: & veritas Domini manet in
aeternum.*

Ratio laudandi Deum est, quoniam miseri-
cordia Domini stabilita est per adventum Mes-
siae super gentes, & super Judæos: fundata
enim est Ecclesia, adversus quam portæ in-
feri non prævalebunt, & constitutum est reg-
num, cujus non erit finis: insuper veritas
promissionum impleta, nunquam mutabitur,

PSALMUS CXVII.

Titulus, & Argumentum: *Alleluja.*

Psal-

Psalmum ad literam de Davide exponit Chrysostomus; sed S. Augustinus de populo Christiano, cujus figuram David gerebat. Recensentur hic multa beneficia Dei, sed illud potissimum, quo Christum, lapidem angularem extulit in summum adificium, ut duos parietes connecteret, & contineret, quod factum est in die Resurrectionis, & ideo Ecclesia canit hunc Psalmum in Dominicâ ad Primam; & verba illa ex hoc Psalmo, hæc dies, quam fecit Dominus exultemus, & lætemur in eâ, Resurrectioni applicat.

ψ. 1. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Invitat omnes ad laudandum Deum; rationem dat: *quoniam bonus*: nihil brevius, nihil grandius dici potuit: nam solus Deus propriè, & simpliciter bonus est. Rationem addit ab effectu: *Quoniam in seculum &c.* Nam bonitas Dei nullâ in re magis cognosci potest à miseris, quàm in misericordiâ.

ψ. 2. Dicat nunc Israel, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

ψ. 3. Dicat nunc domus Aaron, quoniam in seculum misericordia eius.

ψ. 4. Dicant nunc qui timent Dominum, quoniam in seculum misericordia eius.

Explicat, qui sint, quos invitaverat ad laudandum Deum. Nominat primò Israelem, seu populum Israeliticum, nam indè fuerunt Apostoli, qui primi crediderunt, & Ecclesiam inchoârunt: secundò domum Aaron, quia post Apostolos *magna turba sacerdotum obedire cœpit fidei*, Act. 6. demum addit, *omnes qui timeant Dominum*, puta gentiles, qui crediderunt, & Ecclesiæ inchoatæ se adjunxerunt. Itaque invitavit ad laudes Dei Ecclesiam universam.

v. 5. De tribulatione invocavi Dominum, & exaudivit me in latitudine Dominus.

Incipit declarare materiam laudis. Cum essem *in tribulatione*, hebraicè *in angustia*, non merita mea jactavi, non conquestus sum, quòd injustè paterer persecutionem; sed ad misericordiam Dei confugi, & exaudivit me, & de angustiis in latitudinem transtulit, seu liberavit me.

v. 6. Dominus mihi adjutor, non timebo, quid faciat mihi homo.

v. 7. Dominus mihi adjutor, & ego despiciam inimicos meos.

Experientiâ doctus David, seu populus Dei magna fiduciâ exultat, & non dicit: *Dominus mihi adjutor est*, nihil deinceps patiar; scit enim

enim

enim se adhuc peregrinum inter hostes multa passurum; sed ait: non turbabor ob mala, quæ mihi infert homo, quia Dominus omnia convertet in bonum: *Et despiciam inimicos meos*, nam sæviendo in corpus, gloriæ meæ deserviunt.

ψ. 8. *Bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine.*

ψ. 9. *Bonum est sperare in Domino, quàm sperare in Principibus.*

Deducit ex dictis utilem admonitionem, bonum, h. e. melius esse, spem collocare in Deo, quàm in homine, etiamsi Principes sint: nam homines sæpe non possunt juvare, sæpe etiam variis passionibus acti nolunt. Expertus id erat David, qui aliquando speravit in Saule Rege suo; aliàs in Achis Rege Gethæo; aliàs in Achiophel consiliario prudentissimo; aliàs in aliis, sed in nullo fidem invenit; in Deo autem nunquam sinè prospero eventu speravit.

ψ. 10. *Omnes gentes circumierunt me, Et in nomine Domini, quia ultus sum in eos.*

ψ. 11. *Circumdantes circumdederunt me, Et in nomine Domini, quia ultus sum in eos.*

ψ. 12. *Circumdederunt me sicut apes, Et*

exarserunt sicut ignis in spinis, & in nomine Domini, quia ultus sum in eos.

Interpres vulgatus volens exprimere omnes voces hebraicas, obscurius vertit illud, *quia ultus sum in eos*: Sensus enim, ut patet ex græco, est hic: *& in nomine Domini ultus sum eos*. Ait itaque David, aut populus Dei: tota ferè multitudo gentium circumdedit me, & in virtute Dei vidi ultionem, quia Deus ultus est innocentiam meam, dum hostes prostravit, ac delevit. His verbis, *circumdantes circumdederunt me*, significat, se non quomodocunque, sed ita arctè fuisse obsessum, ut nullum pateret effugium: his verbis, *sicut apes, sicut ignis in spinis*, indicat multitudinem, & vehementiam hostium: nam apes in tantâ copiâ circumdant favum, ut numerari non possint: & ignis tanto impetu corripit spinas aridas, ut in puncto temporis eas consumat.

ψ. 13. *Impulsus ever sus sum ut caderem, & Dominus suscepit me.*

ψ. 14. *Fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.*

Amplificatâ hostium multitudine, & atrocitate, fatetur infirmitatem suam, ut hinc magis agnoscat gloria Dei. Ego tantæ violentiæ

lentia resistere non poteram, ideo ab hostibus impulsus in ruinam, jam eversus ruere cœperam; sed Dominus in tempore occurrens sustentavit me. Referrî hoc potest ad pericula amittendæ vitæ corporalis, in quæ sæpe incidit David; item ad pericula spiritualia gravissimarum tentationum, in quæ incidebat populus Christianus tempore persecutionum: qui ideo agnoscens, & confitens non suis viribus, sed ex gratiâ Dei vicisse, ait: *Dominus est fortitudo mea, quia viribus ejus vinco; & ipse idem est laus mea, quia semper eum laudare debeo; & ipse factus est mihi in salutem, ipse Salvator meus fuit.*

v. 15. *Vox exultationis, & salutis in tabernaculis justorum.*

Ex liberatione Davidis gavisi sunt justî, qui eam scire potuerunt: sed multò magis ex liberatione populi Christiani de ingenti persecutione, orta est *vox exultationis, & salutem annantians in tabernaculis justorum*: ubique enim resonat vox lætitiæ, & nuntius salutis. Notat S. Chrysof., justos hîc in terris non habere domos stabiles, sed tabernacula peregrinorum, vel militantium.

v. 16. *Dextera Domini fecit virtutem.*

H 4

dex-

dextera Domini exaltavit me, dextera Domini fecit virtutem.

Hæc est illa vox exultationis, & salutis, quæ resonat in tabernaculis justorum: virtus, & potentia Filii Dei operata est fortiter, ac potenter, depressit inimicos meos, & me exaltavit: sive id dicatur de Davide, sive de populo Dei. Tum idem repetit lætitiæ causâ.

ψ. 17. Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini.

ψ. 18. Castigans castigavit me Dominus, & morti non tradidit me.

Pergit idem, sive David, sive populus Dei, referre beneficium Domini, qui persecutiones permittit ut pater, non ut hostis. Quantumvis magnas persecutiones sum passus, & fortè iterum patiar, tamen non deficiam omnino, ut adversarii vellent; sed permanebo, & narrabo opera Domini, qui *castigans castigavit me* paterno flagello, *sed morti non tradidit me.*

ψ. 19. Aperite mihi portas justitia, ingressus in eas confitebor Domino. Hac porta Domini, justi intrabunt in eam.

Ex acceptis beneficiis sumit animum aspirandi ad majora, ac petit introduci tandem in Cælestem Jerusalem, in quâ nulli injusti habitant.

bitant. Aperite portas Regni cælorum, quæ ex justitiâ constant: Porta enim gloriæ justitiæ est. Ingressus in eas laudabo Dominum. Hæc porta justitiæ est vera porta, & unica, quæ ducit ad Dominum, & ideo justî soli intrabunt eam.

ψ. 20. *Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem.*

Declarat, quod jam antè dixerat: Si ingressus ero in cælestem Jerusalem per portas justitiæ, laudabo te, quoniam inter tot mala exaudisti me: & qui eras spes mea, factus es salus mea: qui eras viaticum, factus es præmium.

ψ 21. *Lapidem, quem reprobaverunt edificantes, hic factus est in caput anguli.*

ψ. 22. *A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris.*

Misit Deus lapidem vivum, pretiosum, puta Messiam; sed Judæi, ad quos tunc pertinebat officium ædificandæ Ecclesiæ, hunc lapidem reprobaverunt: idem à Deo principali Architecto constitutus est, super duos parietes, ut eos contineret, seu factus est caput Ecclesiæ, ex Hebræis, & gentibus congregatæ. Atque hoc factum est electione, & potestate Divinâ, non consilio, vel ope humana,

manâ, & ideo *mirabile est in oculis nostris*. Quis enim non miretur, hominem crucifixum, mortuum, ac sepultum, post tres dies resurgere immortalem cum amplissimâ potestate; & caput, ac Principem declarari omnium hominum, & Angelorum; & per eum aditum aperiri hominibus mortalibus ad Regnum cælorum, ad Societatem Angelorum, & beatam immortalitatem?

ψ. 23. *Hac est dies, quam fecit Dominus exultemus, & latemur in ea.*

Dies resurrectionis dicitur *dies, quam fecit Dominus*, vel quia Christus resurgens, ut sol justitiæ, novo modo fecit eum diem; vel quia peculiariter eam diem sibi consecravit; vel *hac est dies, quam fecit Dominus* ad hunc finem, ut *exultemus, & latemur in ea*

ψ. 24. *ô Domine saluum me fac, ô Domine bene prosperare; benedictus qui venit in nomine Domini.*

Sicut David prævidit, & prædixit, Christum ut lapidem reprobandum tempore passionis, & exaltandum in caput anguli tempore Resurrectionis; ita prædixit ipsa verba, quæ turbæ illi dicturæ erant in die triumphi, seu Palmarum; nec tamen Christus cecinit triumphum ante victoriam, nam de eâ erat certissimus

efficiamus. *ô Domine saluum me fac : ô Domine bene prosperare in inchoato isto Regno tuo. Benedicatur ab omnibus Messias, Rex noster, qui non à se ipso venit, non sibi Regnum usurpavit, ut faciet Antichristus, sed venit missus à Patre, Domino cæli, ac terræ.*

ψ. 25. Benediximus vobis de domo Domini; Deus Dominus, & illuxit nobis.

ψ. 26. Constituite diem solemnem in condensis, usque ad cornu altaris.

Explicatâ totâ Christi prophetiâ, hortatur populum ad celebrandum diem festum in gratiarum actionem. Vobis, qui estis de domo Domini; vel nos ex domo Domini, unde hæc mysteria revelata sunt, benediximus vobis, ea prædicendo: quorum summa est: Dominus noster ipse est verus Deus, & ipse illuxit nobis, ostendens lucem miserationum suarum. Quare agite diem solemnem, densos virides ramos adferentes, & ornantes templum *usque ad cornu altaris*. Ista variè exponuntur secundum ritus Judæorum, quæ ad nos nihil pertinent.

ψ. 27. Deus meus es tu, & confitebor tibi, Deus meus es tu, & exaltabor te.

ψ. 28. Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem.

ψ. 29.

ψ. 29. *Confitemini Domino, quoniam bonus quoniam in saeculum misericordiae eius.*

Hæc est repetitio dictorum, affectum Prophetæ demonstrans.

PSALMUS CXVIII.

Titulus : *Alleluja.*

Argumentum est encomium legis Divinae, & exhortatio ad eam servandam; sed interim admiscentur varii affectus & preces ad Deum. Cum Psalmus hic totus moralis sit, cum quotidie in Horis Canonicis legit Ecclesia. Insuper hoc habet, quod omnium longissimus sit, & ψψ. 176. contineat: cujus causa fortasse fuit, ut populus haberet, quo piè, & cum fructu occuparetur, dum ter in anno ex omni parte ad tabernaculum ascenderet. Præterea adverte artificium alphabeticum: primi octo versus incipiunt singuli à primâ literâ Alphabeti, sequentes octo à secundâ c ita ut octies totum Alphabetum repetatur. Hujus rei causa alia non videtur, nisi ad memoriam adjuvandam, cum hic Psalmus memoriter recitandus, vel concinendus esset.

ALEPH. I.

ψ. I. *Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini.*

Primum argumentum ad suadendam præstantiam,